

ประโยค ป.ธ. ๔
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๔๙

๑. ลำดับนั้น เทพบุตรกล่าวกะพราหมณ์นั้นว่า พราหมณ์ ในเรือนของท่าน มีทรัพย์อยู่มาก ท่านจงเข้าไปเฝ้าพระบรมศาสดาแล้วถวายทาน จงฟังธรรม จงถามปัญหาเถิด ดังนี้แล้ว ก็อันตรธานไป ณ ที่นั้นนั่นเอง ฯ

ฝ่ายพราหมณ์ ไปเรือนแล้วเรียกนางพราหมณีมาแล้วกล่าวว่า นางผู้เจริญ จันจักนิมนต์พระสมณโคดมมาแล้วทูลถามปัญหา เธอจงกระทำเครื่องสักการะ ดังนี้แล้ว ไปสู่วิหาร ไม่ถวายบังคมพระบรมศาสดา ไม่ทำการปฏิสันถาร ยืน ณ ที่สมควรข้างหนึ่งแล้ว กราบทูลว่า พระโคดมผู้เจริญ ขอพระองค์พร้อมทั้งพระภิกษุสงฆ์ จงรับภัตตาหารของข้าพระองค์ เพื่อเสวยในวันนี้เถิด ฯ พระบรมศาสดาทรงรับอาราธนาแล้ว ฯ เขาทราบว่ พระบรมศาสดาทรงรับอาราธนาแล้ว จึงรีบมา ใช้คนให้ตระเตรียมขานินยโภชนียาหารไว้ ณ ที่อยู่ของตน ฯ พระบรมศาสดาผู้อันภิกษุสงฆ์แวดล้อมแล้วเสด็จไปยังเรือนของพราหมณ์นั้น ประทับนั่ง ณ อาสนะที่เขาปูลาดไว้แล้ว ฯ พราหมณ์อังคาสแล้ว โดยความเคารพ ฯ ประชาชนจำนวนมากประชุมกันแล้ว ฯ ดังได้ลำดับมาว่า เมื่อพระตถาคตอันบุคคลผู้เป็นมิจฉาทิฎฐินิมนต์แล้ว หมู่ชน ๒ พวก ย่อมประชุมกัน คือ พวกชนผู้เป็นมิจฉาทิฎฐีย่อมประชุมกัน ด้วยตั้งใจว่า วันนี้ พวกเราจักคอยดูพระสมณโคดมถูกเบียดเบียนด้วยการถามปัญหา พวกชนผู้เป็นสัมมาทิฎฐีย่อมประชุมกัน ด้วยตั้งใจว่า วันนี้ พวกเราจักคอยดูพุทธลีลา อันเป็นพุทธวิสัย ฯ ลำดับนั้น พราหมณ์เข้าไปเฝ้าพระตถาคตเจ้าผู้ทรงทำภักตริกจแล้ว นั่ง ณ อาสนะต่ำ ได้ทูลถามปัญหาว่า พระโคดมผู้เจริญ ธรรมดาชนทั้งหลาย ผู้ที่ได้ถวายทาน มิได้ทำการบูชา มิได้ฟังธรรม ของพระองค์ มิได้รักษาอุโบสถเลย บังเกิดในสวรรค์ได้ ด้วยเหตุเพียงตั้งใจให้เลื่อมใส

อย่างเดียวกันนั้น มีอยู่หรือ ๖ พราหมณ์ เพราะเหตุไร ท่านจึงถามเรา ภาวะที่ตนยัง
ใจให้เลื่อมใสในเราแล้วบังเกิดในสวรรค์ มีภุมมกษัตริย์ผู้เป็นบุตรของท่านบอกแก่ท่าน
แล้วมิใช่หรือ ๖

๒. นารทดาบสเล่าเรื่องทั้งปวงถวายแล้ว ถวายพระพรว่าอาตมภาพอันดาบ
สรูปนี้สาปแล้วเพราะเหตุนี้เมื่อเป็นอย่างนั้น อาตมภาพจึงกล่าวสาปบ้างว่า โทษของ
ข้าพเจ้าไม่มี โทษของผู้ใดมี ความสาปจงตกลงเบื้องบนผู้นั้นนั่นแหละ ดังนี้ ก็แล ครั้น
สาปแล้ว จึงคิดว่า ความสาปจักตกลงเบื้องบนใครหนอแล เมื่อใคร่ครวญอยู่ก็เห็นว่า
ในเวลาพระอาทิตย์ขึ้น ศีรษะของอาจารย์จักแตกออก ๗ เสียง ดังนี้แล้ว อาตมภาพ
อาศัยความกรุณาในท่าน จึงมิให้อรุณขึ้นไป ๖ ท่านผู้เจริญ ก็อันตรายจะไม่พึงมีแก่
ท่าน ได้อย่างไร ๖ ถ้าท่านพึงขอขมาโทษ อาตมภาพเสีย อันตรายก็ไม่พึงมี ๖ ถ้า
เช่นนั้น ท่านจงขอขมาโทษเถิด ๖ ชฎินี้เหยียบอาตมภาพ ที่ชฎาและที่คอ อาตมภาพ
ไม่ขอขมาโทษชฎิลโงกคนนี้ ๖ ขอท่านจงขอขมาโทษเสียเถิด ขอรับ ท่านอย่าทำอย่างนี้
เลย ๖ อาตมภาพ ไม่ขอขมาโทษ แม้เมื่อพระราชชาติร์สว่า ศีรษะของท่านจักแตกออก
๗ เสียง ดังนี้ ก็ยังไม่ขอขมาโทษอยู่นั่นเอง ๖ ลำดับนั้น พระราชาชาติร์สกะเธอว่า ท่าน
จักไม่ขอขมาโทษตามความชอบใจของตน ดังนี้แล้ว จึงรับสั่งให้ราชบุรุษจับเทวลดาบส
นั้น ที่มีมือ เท้า ท้อง และคอ ให้ก้มลงที่บาทมูลของนารทดาบสแล้ว ๖

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔ แปล ไทยเป็นมคธ

๑. อถ นํ เทวปฺตุโต พฺราหฺมณฺ ตว เคเห พหุํ ฅนํ อตฺถิ สตฺถารํ อฺป-
สงฺกมิตฺวา ทานํ เทหิ ฅมฺมํ สฺุณฺหาหิ ปญฺหํ ปุจฺฉาหิตี วตฺวา ตตฺถเฏวฺนฺตรชาเย ๑

พฺราหฺมโณปิ เคหํ คนฺตฺวา พฺราหฺมณฺ อามนฺเตตฺวา ภาทฺเท อหํ สมณฺ โคตมํ
นิมนฺเตตฺวา ปญฺหํ ปุจฺฉิสฺสามิ สกฺกาเรํ กโรหิตี วตฺวา วิหารํ คนฺตฺวา สตฺถารํ เนว
อภิวาเทตฺวา น ปฏฺิสฺนฺถารํ กตฺวา เอกมฺนฺตํ จิตฺโต โภ โคตม อธิวาเสหิ เม อชฺชตฺนายน
ภตฺตํ สหฺจึ ภิกฺขุสงฺฆเณนาตี อาท ๑ สตฺถา อธิวาเสสิ ๑ โส สตฺถุ อธิวาสนํ วิทิตฺวา
เวเคนาคนฺตฺวา สกนฺิเวสเน ชาทนฺิยํ โภชนฺิยํ ปฏฺิยาทาเปสิ ๑ สตฺถา ภิกฺขุสงฺฆปฺริวฺโต
ตสฺส เคหํ คนฺตฺวา ปญฺญตฺตาสเน นิสฺสิทฺธิ ๑ พฺราหฺมโณ สกฺกจฺจํ ปฺริวฺสิ ๑ มหาชโน
สนฺนิปฺติ ๑ มิจฺฉาทิฏฺฐจิกเณ กิร ตถาคเต นิมนฺติเต เทว ชนฺกายา สนฺนิปฺตฺนฺติ
มิจฺฉาทิฏฺฐจิกา อชฺช สมณฺ โคตมํ ปญฺหํ ปุจฺฉาย วิเทจฺยมาณํ ปสฺสิสฺสามาตี สนฺนิป-
ตฺนฺติ สมฺมาทิฏฺฐจิกา อชฺช พุทฺธวิสยํ พุทฺธลึพฺหํ ปสฺสิสฺสามาตี สนฺนิปฺตฺนฺติ ๑ อถ
พฺราหฺมโณ กตฺภตฺตกิจฺจํ ตถาคตํ อฺปสงฺกมิตฺวา นิจาสเน นิสฺสินฺโน ปญฺหํ ปุจฺฉิ โภ
โคตม ตุมหากํ ทานํ อทตฺวา ปุชฺชํ อกตฺวา ฅมฺมํ อสฺสุตฺวา อฺปสเถวาสํ อวลิตฺวา
เกวลํ มโนปฺสาทมตฺเตเนว สคฺเค นินฺพพตฺตา นาม โหนฺตฺตีตี ๑ พฺราหฺมณฺ กสฺมา มํ
ปุจฺฉสิ นนฺุ เต ปฺตุเตน มฏฺจกฺกณฺฺลิตฺนามยิ มนฺํ ปสาเทตฺวา อตฺตโน สคฺเค นินฺพพตฺต-
ภาโว กถิโตตี ๑ **(ธมฺมปทฏฺฐกถาย ปจฺโม ภาโค/หน้า ๓๑ - ๓๒)**

๒. นารโท สพฺหํ ปวตฺตี อาจิกฺขิตฺวา อิมินา การเณนาหํ อิมินา อภิสปีโต
อถาหํ มยฺหํ โทโส นตฺถิ ยสฺส โทโส อตฺถิ ตสฺเสว อฺปรี สาไป ปตฺตฺติ วตฺวา
อภิสปี อภิสปีตฺวา จ ปน กสฺส นฺุชฺ อฺปรี สาไป ปตฺิสฺสตีตี อฺปชาเรนโต สฺริยฺค-
คเมนเวลาย อาจริยสฺส มุทฺธา สตฺตฺธา ผลิสฺสตีตี ทิสฺวา เอตสฺมี อนฺุกมฺปี ปฏฺิจจ

อรุณสัส อุกคณตุ๋ น เหมีติ ฯ กถั ปนสัส ฆนเต อนตฺรโย น ฆเวยฺยาติ ฯ สเจ
มัม ฆมาเปยฺย น ฆเวยฺยาติ ฯ เตนฺหิ ฆมาเปหีติ ฯ เอโส มัม ฆฆาสฺ จ คีวาย จ
อกฺกมิ นาทํ เอตํ กุฏฺฐขฺณิํ ฆมาเปมีติ ฯ ฆมาเปหิ ฆนเต มา เอวํ กรีติ ฯ น
ฆมาเปมีติ ฯ มุทฺธา เต สตฺตธา พลิสฺสตีติ วุตฺเตปิ น ฆมาเปลิเยว ฯ อถ นํ ราชาน
น ตวํ อตฺตโน รุจฺจยา ฆมาเปสฺสตีติ หตฺถปาทกุจฺจิจฺฉิวาสฺ ตํ คาทาเปตฺวา นารทฺส
ปาทมุเล โอนมาเปลิ ฯ (รวมปทฎกถาย ปจโม ภาโค/หน้า ๓๙ - ๔๐)